

VASI-HEGYHÁT

ErdeiVándor

Aktív
Magyarország

ErdeiVándor ÚTIKALAUZ

Személyes adataim

Név:

Iskola:

Vándortáborom időpontja:

Az útvonal felelősei, akik a tábor időtartama alatt szükség esetén hívhatók:

Varga Péter | 06 30 957 1351 | vargap@szherdeszet.hu

Ruborits Tamás | 06 30 649 9570 | ruborits_tamas@vasvar.szherdeszet.hu

A Vasi-Hegyhát Erdei Vándortábor útvonal erdész házigazdája a **Szombathelyi Erdészeti Zrt.**

9700 Szombathely, Saághy István u. 15. | 06 94 514 000|

titkarsag@szherdeszet.hu | szherdeszet.hu

Az Erdei Vándortáborok szervezője az **Országos Erdészeti Egyesület**

1021 Budapest, Budakeszi út 91. | 06 1 201 6293 | info@erdeivandor.hu | erdeivandor.hu

KEDVES ERDEI VÁNDOR, ÜDVÖZLÜNK A VASI-HEGYHÁTON!

Az előtted álló hét nap az erdő titkainak és értékeinek megismerésével telik majd. Nagyon reméljük, hogy olyan élményben lesz részed, amely élethosszig összeköt a természet szeretetével és védelmével.

Az Erdei Vándortábor Programot azért hívtuk életre, hogy minél több fiatal személyes tapasztalatokat szerezhessen a magyar erdőkről, testközelből találkozhasson mind-azzal, amit a természetismeret, a biológia vagy a földrajz órán tanult. Nem túlzás azt mondani, hogy a változó klímában az erdők az egészséges természeti környezet, és így az emberiség fennmaradásának egyik zálogát jelentik. Ismerd meg tehát értékeit, és váljon életed részévé ezeknek az értékeknek a védelme!

Hétnapos vándorutunk az ország kevésbé ismert nyugati felébe, a Vasi-Hegyhátra kalauzol Benneteket. Közel 73 km-en a természeti kincseken túl számos történelmi és kulturális látnivalóval is gazdagodhattok a hét folyamán. A tábor útvonala során Vasvárról indulva bejártok ezt a különleges hangulatú vidéket. Oszkón át a Szajki-tavakig mélyebb betekintést kaphattok a térség történetébe, értékeibe és hagyományaiba. Kirándulhattok a környék parkerdeiben, megtekinthetitek a vasvári sáncot a Vaskapuval, a Vasvári Helytörténeti Múzeum és az Oszkói Hegypásztor Kör programjaiban pedig megismerhetitek a helyi hagyományokat. A Szombathelyi Erdészeti Zrt. kezelésében lévő Jeli Varázskert csodálatos botanikai értékeit egy egész napon át csodálhatjátok, és természetesen nem maradhat el a fürdés sem a Szajki-tóban. Rengeteg élménnyel és látnivalóval gazdagodhattok, és nagyon reméljük, hogy a jövőben is visszatértek akár családokkal, akár az Erdei Vándortábor Program keretén belül!

Az erdei vándortábor során érezd jól magad, élvezd és ismerd meg az erdőt, és térj vissza ide mihamarabb!

Országos Erdészeti Egyesület

TÚRÁZNI CSAK OKOSAN, SZÉPEN!

Az alábbiakban összefoglaljuk az erdőjárással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, hogy saját és társaid érdekében minden erdei vándor gondos és körültekintő turista-ként léphessen be az erdőbe. Ne feledjük: az erdő állatok és növények ezreinek élőhelye, otthona, ezért viselkedjünk benne jó vendéghez illő, kellő tisztelettel!

Tájékozódás

A biztonságos túrázás legfontosabb eleme a jó tájékozódás. Bár sokaknál lehet digitális eszköz (pl. GPS, mobil applikáció), az út során mindig legyen nálunk **papíralapú turistatérkép**, hiszen nincs mindig elég erős jel, vagy lemerülhet az eszközünk akkumulátora. Ismerjük meg a turistatérképek jelzéseit! Az Erdei Vándortáborok legnagyobb részben **jelzett turistaúton** haladnak, így a jelzéseket követve eljutunk a napi célunkig.

- A jelzéseknek négy alapvető színe van: **a kék, a piros, a sárga és a zöld**. Ezeket a térképek legtöbbször a szín nagy kezdőbetűjével jelölik (K, P, S, Z).
- A jelzések alaptípusa a **sáv**, ami az egyes színekben így néz ki:
- **Kereszt** jelzéssel általában a sáv jelzéseket összekötő, vagy a településekhez átkötő utakat jelölik. Így néz ki például a kék kereszt jelzés:
- **Háromszög** jelzéssel a hegycsúcsokra vagy kilátókhöz vezető utakat jelölik. Ilyen például a piros háromszög jelzés:
- A **négyzet** jelzés a sáv jelzésekről leágazó, fontosabb helyre (pl. szálláshelyre) vezető utakat jelölik. Például a sárga négyzet:
- **Kör** jelzéssel a forrásokhoz, kutakhoz vezető utakat jelölik. Így néz ki például a piros kör jelzés:
- **Omega** jelzés jelöli a barlangokhoz vezető utakat, mint például a sárga barlang jelzés:
- Az **L alakú** jelzés a romokhoz, műemlékekhez vezető utakat jelöli, mint például a piros L jelzés:
- A **Mária Út** egy Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat. Ennek útvonalát jelöli különböző színekkel ez a jelzés:

Mire figyelj a táborhelyen?

- Egy nyár alatt erdei vándorok száza fordulnak meg a táborhelyeken, ezért mindenkit arra kérünk, hogy **olyan állapotban hagyja a táborhelyét, amilyen állapotban át szeretné venni!**
- **Ha a felszereléseden bármi igazítanivaló van**, vagy meg kell szárítani az elázott ruháid, az érkezés után minél hamarabb láss hozzá, mert a reggeli indulás előtt nem biztos, hogy lesz rá időd!
- Továbbindulás előtt gondosan pakoljatos be és ellenőrizzétek a felszereléseket, hogy **semmi fontos dolog ne maradjon hátra!**
- **Tűzet csak a kijelölt tűzrakóhelyeken szabad gyújtani!** Tűzrakás előtt tájékozódjatok a vándortábor vezetőjétől, hogy nincs-e érvényben tűzgyújtási tilalom, a tilalom ugyanis a kijelölt tűzrakóhelyekre is vonatkozik!
- **Legyen ez az év legzöldebb hete!** Tartsátok be a kiadvány hátoldalán olvasható javaslatokat, és találjátok ki további vállalásokat a környezet védelme érdekében!

Mire figyelj útközben?

- A kirándulás ütemét a legkisebbek, illetve a gyengébb állóképességűek haladásához igazítsuk! **Soha ne hagyjuk magukra a tapasztalatlanabb társainkat – még viccből sem!**
- Az erdőterületen előforduló kullancsok elleni legjobb védekezés a megfelelő öltözet (zárt cipő, hosszúnadrág), és a különböző riasztószerek használata. Egyes kullancsok által terjesztett betegségek ellen védőoltással is lehet védekezni. Kirándulás után mindig vizsgáljátok át magatokat!
- **Természetvédelmi területen** tilos a növények és az állatok, valamint azok élőhelyeinek veszélyeztetése vagy elpusztítása!
- Az erdő természeti értékeit mi, emberek veszélyeztetjük a legjobban. Ezért az út során **ne térjete le a kijelölt turistautakról!** A felesleges taposás ugyanis évtizedekkel visszavetheti a fiatal erdők növekedését, elpusztítja a védett növényeket és azok élőhelyeit.
- És végül a legfontosabb: **figyelj a társaidra**, hogy együtt, közös élményekkel, vidáman válhassatok erdei vándorokká!

1. nap

VASVÁR – SZENTKÚT

Útvonal: Vasvári vasútállomás – Kemping-Szentkút

Napi útvonalhossz: 3,2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 20 m/20 m

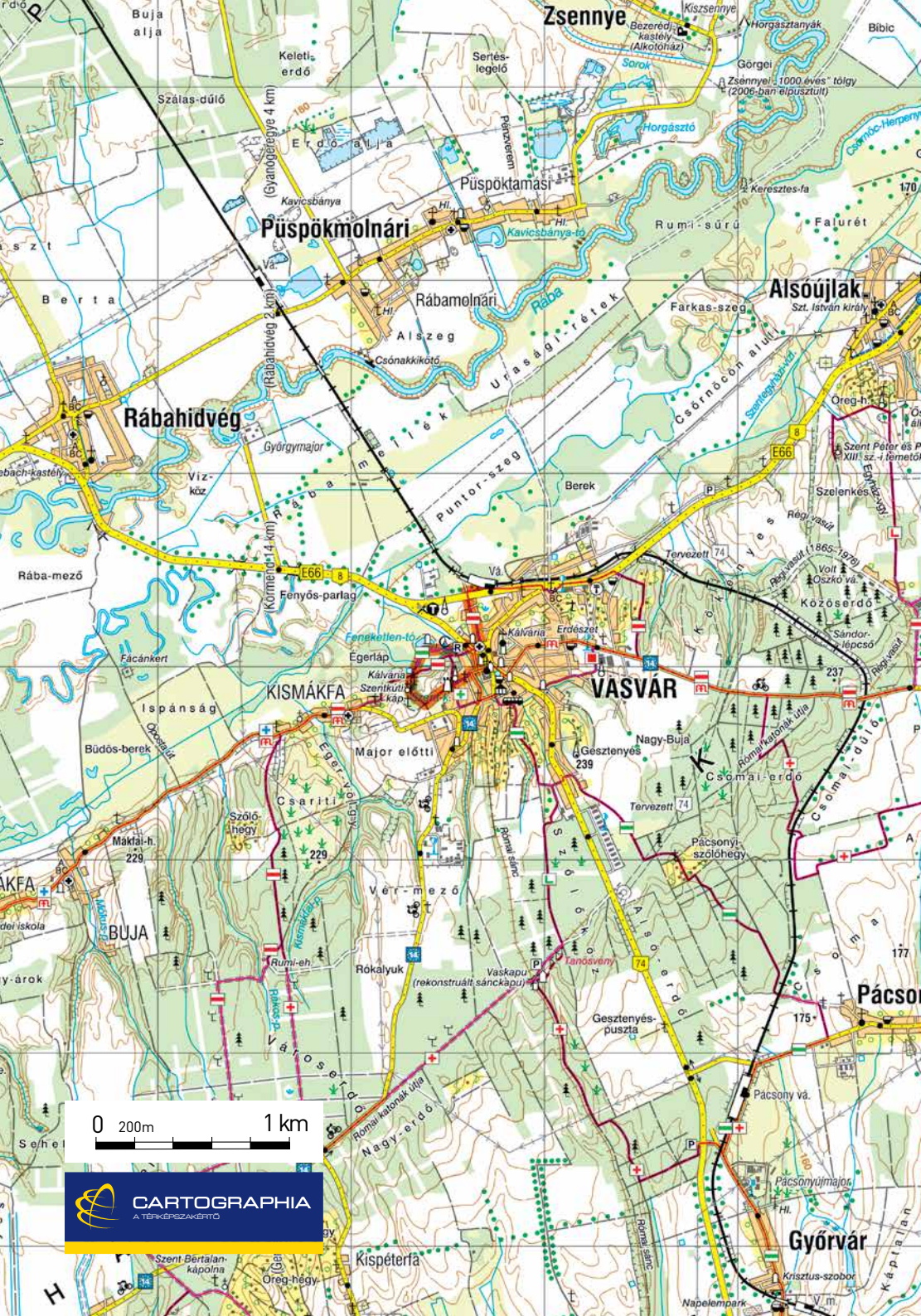
A vasvári vasútállomásról a város fele elindulva keleti irányba a 8-as főutat ériek el. A főúton átkelve, majd a lépcsősoron leereszkedve földúton haladtok kb. 500 métert, és elérik a jelzést a Mártírok utcában. Az Árpád tér érintésével a Járdányi professzor útig mentek, ahol rátérhettek a jelzésre, amely elvezet a szálláshelyre, a kempinghez. A kempingtől rövid sétával elérhető a horgásztó, azaz a Feneketlen-tó, partján a Kígyókirály szobrával. Szintén itt található az erdőgazdaság kezelésében lévő Vasvár-Szentkúti Parkerdő is. A kápolnától a úton haladva érkeztek a Vasvári-kilátóhoz és a mellette lévő játszótérhez. A kemping közvetlen szomszédságában található a Vasvári Szentkútfürdő Strand.

Kemping

A Kígyókirály szobra

Tudtad?

Vasi-Hegyhát – A Rába és a Csörnöc-Herpenyő-patak völgyét keletről az Ős-Rába kavicstakarója kíséri, mely délnyugat-északkeleti irányban átszeli egész Vas megyét. A kavicstakaró Sitkétől délre, Hegyhátszentmártonig, illetve Hegyhátszentjakabig és Hosszúperesztegig terjedő darabját hívjuk Vasi-Hegyhátnak, mely nyugat felé az Őrségben folytatódik, és végül magyar oldalon a Vendvidékben ér véget. A Vasi-Hegyhát természeti értékekben gazdag vidék, sok helyen megmaradtak az ősi növény- és állatvilágot megőrző árterek, legelők, erdők, gyepek, vadregényes erdős és ősi szőlőhegyek.

Vasvár – Vasvár város történelme ezeréves, a Szent István által létrehozott várispánságok egyike. A Nyugat-Dunántúlon folytatott gyepvasérc kitermelés, feldolgozás és elosztás központja volt. Neve ebből eredeztethető: a termelt és őrzött vas védelmére egy várat építettek, amely a mai temető területe lehetett. A vármegye erről a várról kapta a „Vas” nevet. Vas megye címerében a várbástyán álló, csőrében eleinte kardot, majd patkót tartó strucc is a vasművességre utal. A város napjainkban a Vasvári járás székhelye, melyhez 22 település tartozik, és egyben a Vasi-Hegyhát igazgatási, gazdasági és turisztikai központja.

A vasvári temető és a Nagyboldogasszony képolna a kilátóból

Szentkúti Parkerdő – Vasvár közvetlen közelében, a központtól 15 perces sétával, szép erdei sétányon érhető el a szentkúti búcsújáráhely. A középkori domonkos templomhoz kötődő hagyományt és az újkori búcsújárást kapcsolja össze az a monda, amely szerint a török elől menekülő szerzetesek itt, egy öreg fa odvában rejtették el kedves Mária-képüket, visszatérve azonban nem találták; kivágták hát a fát, melynek helyén forrás fakadt, s ennek vizében vélték meglátni Mária képét. Azóta is ezért jönnek a zarándokok, hogy a kútba nézve meglássák Máriát. (Ezt a mondat örökíti meg a városban látható Szentkút legendája c. dombormű.) A 18. század második felétől remetek éltek itt az erdőben, a forrás közelében. A Szentkút több csodás gyógyulás révén vált ismertté, s lett a 19. század második felére a Nyugat-Dunántúl egyik leglátogatottabb búcsújáráhelye. A búcsújáráhely környéke ősbükkös-tölgyes erdő, amelyet közjóléti erdőként kezel a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Ennek köszönhetően jól kiépített sétaút és tanösvény halad végig az erdőn egészen a Szentkúthoz, ahonnan a szabadtéri színpadot és a kilátót érintve lehet visszajutni a városba.

A Szentkúti Parkerdő bejárata

A vasvári domonkos templom

Szentkúti kápolna

2. nap VASKAPU KÖRTÚRA

Útvonal: Kemping – Vasvár, Vaskapu – (Győrvár, Hegyhátszentpéter) – Kismákfa – Vasvári Kemping

Napi útvonalhossz: 14,6 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 145 m/145 m

A jelzésen haladva déli irányba rövidesen elértek a Bartók Béla utcában a Mária utat () , amelytől 200 méterre található a nap első állomása, a Vasvári Múzeum. A múzeumi program után visszatértek a jelzésre, dél felé indulva a városon keresztül 2,6 km megtétele után, a Vörösmarty Mihály utca végén érik el a jelzést. Ezen tovább haladtok, és 1,8 km túrázás után juttok el a Vaskapu Parkerdőhöz. A parkerdő tanösvényén végig haladva érkeztek a Vasvári Sánchoz és Vaskapuhoz. Ha a rövidebb túrát választanátok, akkor haladjatok a jelzésen nyugat felé, majd az Erdészlaknál északra fordulva érik el a jelzést. A Kismákfa előtt a csatlakozó úton folytatva a túrát értek vissza a Szentkúti kápolnához és azt követően a Kempinghez.

- Ha úgy érzitek, hogy van bennetek elég erő egy hosszabb táv, akár 30 km megtételére, akkor kibővítve utatokat felkereshetitek Győrváron a Kuruc Emlékművet, ahol remek játszótér is található. Ezt a Vaskapu Parkerdőtől a jelzésen elindulva a , majd a jelzésen dél felé tovább haladva érik el mintegy 6 km megtétele után.
- A kibővített túrával felkereshetitek Hegyhátszentpéteren a tájházat is, a Kuruc Emlékműtől a jelzésen nyugat felé tovább indulva. Az országút mentén láthatjátok a Vasvári Sánc déli végét vigyázó Boda-vár emlékhelyet. A tájház meglátogatása után ismét a jelzésen, majd a faluhatárból egy jelöletlen úton indulhattok vissza észak felé. Az erdőszéli mezei úton mintegy 2 kilométert haladva, egy utat keresztező nyiladékon keresztül juthattok át a Vasvári Sánc mentén húzódó erdei útra, majd a jelzésre, ami tovább visz benneteket a Vaskapu irányába.

Tudtad?

Katonák útja – A Katonák útja egy ősi kereskedelmi és hadi út, amely a Rába és a Zala mocsaras völgyei között kiemelkedő Vasi-Hegyhát fennsíkján, a vízválasztón, mint természetes közlekedési folyosón vezet végig. Az útvonal eredetileg a Dunántúli központi területeiről indult, és a Hegyháton dűlőutak, erdei utak és részben közutak formájában ma is létezik. Az út az Őrség területén haladt tovább, és a Muravidéken keresztül érte el a történelmi országhatárt, végső célja pedig Észak-Itália volt. Fontos jellemzője, hogy nyomvonala elkerülte a településeket, így biztosítva a hadak gyors vonulásának lehetőségét.

Kuruc Emlékmű

Katonák útja

A hegyhátszentpéteri tájház

Vaskapu Parkerdő

Vaskapu

Kuruc Emlékmű – Győrvár község déli végén, a mai megyehatár mellett áll az ún. Kuruc Emlékmű. A Rákóczi-szabadságharc harmadik legjelentősebb győztes csatája 1706. november 6-7-én Győrvár határában zajlott. A Béri Balogh Ádám és Bezerédy Imre vezette kuruc csapatok legyőzték a Horvátország felől betörő Heister Hannibal altábornagy seregét, megakadályozva ezzel Heister csapatainak egyesülését Stahremberg Guidó vezette labanc csapatokkal. A sikeres ütközet lehetővé tette a Dunántúl további kuruc birtoklását.

Vasvári Sánc és Vaskapu – A vasvári sánc a korai magyar határvédelem dunántúli szakaszának részeként a Katonák útja védelmére épült a 10. század második felében. A föld-fa szerkezetű sáncépítmény mintegy 8 km hosszan futott, és lényegében lezárta a Hegyhát teljes platóját a Vasvár-Győrvár vonalban. A sáncépítményen eredetileg egyetlen, feltehetően erődített átjáró volt, azon a ponton, ahol a Katonák útja szeli át. Az átjáró a mai napig a Vaskapu nevet viseli, amely részben az erődítettségre és a Vas vármegyéhez fűződő kapcsolatára utalhat.

3. nap

VASVÁR – OSZKÓI HEGYPÁSZTOR KÖR

Útvonal: Vasvári Kemping – Oszkó, Hegypásztor Kör

Napi útvonalhossz: 15,2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 138 m/85 m

A vasútállomás irányába indulva éritek el a vasútállomás melletti Vasúti utcai aluljárót, és mentek át a 8-as főút alatt. Kiérve a városból a Rába-Csörnóc-ártér „V”-vel (Erdei Vándor) jelzett földútjain 4,6 kilométer megtétele után érkeztek Alsóújlak községbe. Öreghegy utcán és a Táncsics Mihály utcán keresztül értek fel a szőlőhegyre, és haladtok tovább dél fele a „V” jelzésen. 800 méter után balra fordultok, elérték az erdőt, majd a jelzésű Katonák útját. Erről 2 kilométer után tértek le jobbra a „V” jelzésen, és haladtok az oszkói szőlőhegyig. Elérve a , és jelzéseket és azokat követve érkeztek a következő szálláshelyetekre, a Hegypásztor Kör pincéihez.

Oszkói szőlőhegy

Oszkóra egy másik, kicsit rövidebb útvonalon is eljuthattok. A jelzésen haladtok, mely csatlakozik a úthoz Oszkó irányába. A jelzésű (együtt halad a jelzéssel) között keresztezi a Vasvár-Nagykanizsa vasútvonalat. A régi Oszkó vasútállomás közelében térhetnek rá a Katonák útjára, s ezen folytatva utatokat 500 méter megtétele után a Borhordó útra juttok. A két ősi útvonal kereszteződésében dél felé kanyarodtok, majd a közös és jelzésen, illetve a , és jelzésen érkeztek a következő szálláshelyetekre, Oszkóra, a Hegypásztor Kör pincéihez. (Útvonalhossz: 13,7 km.)

Tudtad?

Vasvári Helytörténeti Múzeum – Magyarország legrégebbi, ma is álló domonkos rendi kolostorában színes és érdekes kiállításokkal várja vendégeit a Vasvári Múzeum. Az értékes műemléképület egy részében a Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény van elhelyezve. A kolostor másik részében kapott helyet a „*Kapuk a múltba - Képek Vas vármegye középkorából*” című tárlat, amely látványos rekonstrukciók, műtárgymásolatok és a középkort idéző terek segítségével mutatja be a középkor világát.

Borhordó út – A Vasi-Hegyhát déli lejtőjén fekszik Oszkó község, melynek keleti határán halad a Borhordó út. Ez az út a középkorban jelentős kereskedelmi útvonal volt, amely Rum felé, Rába átkelőhelyéhez, tovább Szombathely, illetve Sárvár felé vezetett. Az út érdekessége, hogy a Jeli Varázskert közelében keresztezi a Katonák útját. A Borhordó úton tehát az észak-déli irányú forgalom zajlott, míg a Katonák útján a kelet-nyugati irányú.

Turistaút az oszkói szőlőhegyen

Mária út – A Mária út Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat, amelynek kelet-nyugati tengelye az ausztriai Mariazelltől az erdélyi Csíksomlyóig, észak-déli útvonala pedig a Lengyelországban fekvő Częstochowa és a Bosznia-Hercegovina területén található Medugorje között vezet. A két útvonal egy Közép-Európán átívelő keresztet rajzol ki, melyet leágazások egészítenek ki, felfűzve a különféle zarándokhelyeket, természeti és épített, valamint kulturális értékeket. A Vasi-Hegyháton a Mária út Vasvárról Csehimindszentre vezető szakaszán eljuthatunk Mindszenty (Pehm) József hercegprímás szülőfalujába, a Vasvárról Szentgotthárdra vezető szakasz első állomása pedig mindjárt Vasváron a Szentkút.

Oszkói szőlőhegy – A község a Vasi-Hegyhát déli lejtőjén fekszik, környékén több száz éves tradíciója van a szőlőművelésnek. A szőlőhegyen a hagyományos építésű borona-, fonott és vert falú zsúpfedeles présházak az 1700-as évektől vannak jelen.

Oszkói Hegypásztor Kör – Az oszkói szőlőhegy épített és természeti értékeinek megőrzésére, a hagyományok, az ősi tudás tovább örökítésére alakult a Hegypásztor Kör. Az egyesület birtokán skanzenhangulatot idéző pincék, épületek között járva megtudhatjuk, mi is az a paticsfal, a bálványos faprés, a kölkes, a fazár, a tóka és hogy hogyan készül a zsúptető.

A Hegypásztor Kör pincéi

Kemence a Hegypásztor Körnél

Hagyományos építésű ház a szőlőhegyen

Vasvári Helytörténeti Múzeum

4. nap JELI VARÁZSKERT

Útvonal: Oszkó, Hegypásztor Kör – Jeli Varázskert – Oszkó, Hegypásztor Kör

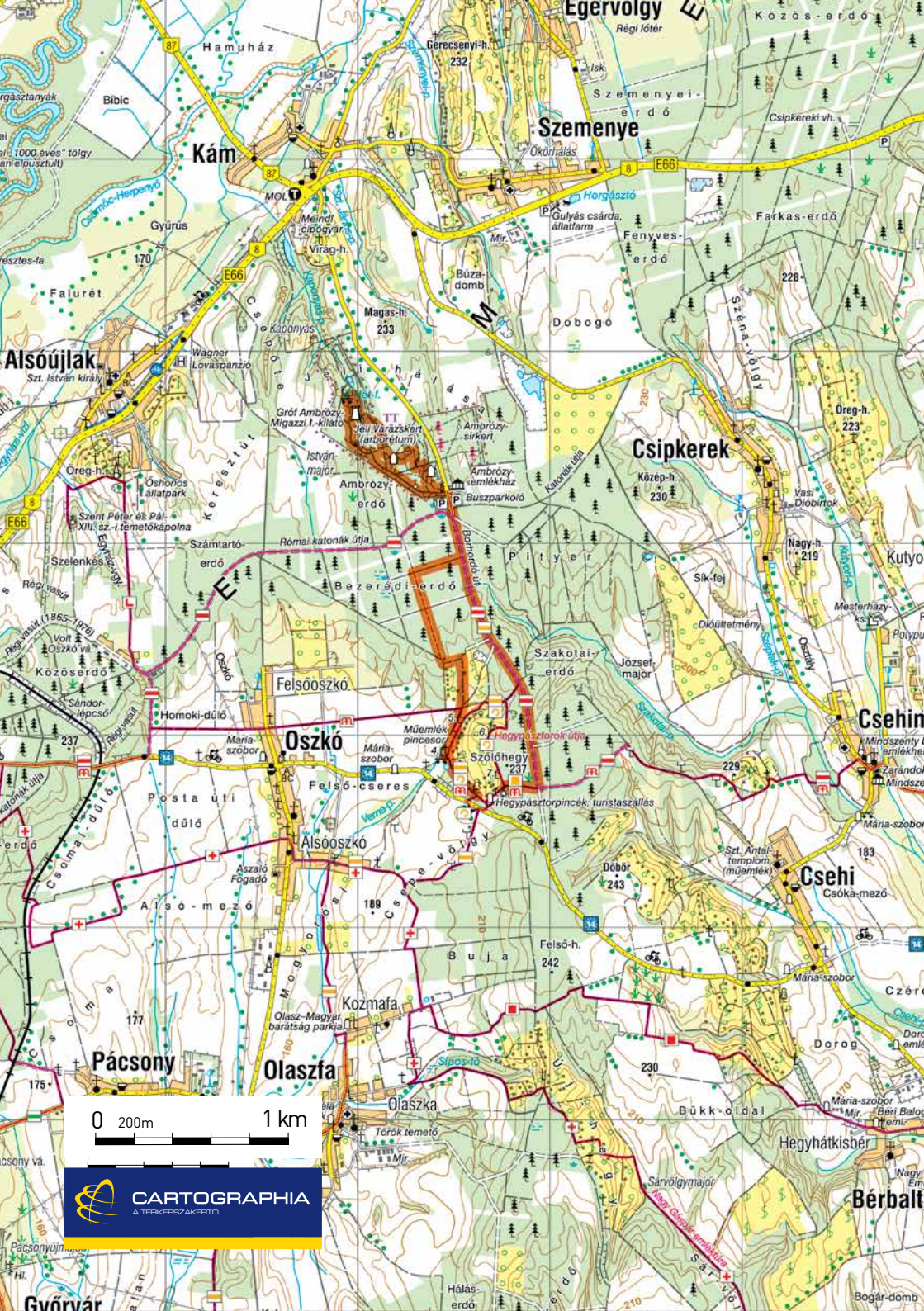
Napi útvonalhossz: 12,2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 61 m/61 m

A és jelzésen, vagy a jelzésen induljatok észak felé, majd a Borhordó úton is észak felé haladva értek el a Szombathelyi Erdészeti Zrt. kezelésébe tartozó Jeli Varázskertet. Ott kirándulhattok egyet az erdészeti botanikus kert rododendronjai és a világ tíz tájvezetékének erdeit bemutató faállományok közt, majd a kilátóból és a lombkorona tanösvényről a magasból is ismerkedhettek a fákkal és a madarakkal. A tónál haltani és horgászati tudást szerezhettek. Az arborétumi séta után a már ismert úton induljatok vissza szálláshelyetekre, az oszkoói szőlőhegyre.

gróf Ambrózy-Migazzi István-kilátó

Ambrózy-sírkert

Tudtad?

gróf Ambrózy-Migazzi István – 1869. március 5-én született a Földközi-tenger partján fekvő Nizzában, gyermekéveiket azonban a tanai kastélyban (ma Tanakajd területe) töltötte. Sokat utazott, útjai során különösen a mediterrán térség növényvilágát tanulmányozta. Azt vizsgálta, hogy miként tudná távoli tájak növényeit meghonosítani Magyarországon, a célja ugyanis egy örökzöld kert létrehozása volt. A világháború időszakában arborétum létesítésre alkalmas földterületek megvásárlása érdekében járta Vas megyét. Az alkalmas helyet végül Kám község határában, Jelihálás pusztán találta meg. A mai Jeli Varázskert öthektárnyi területén indította munkáját, és gróf Ambrózy-Migazzi pedig egészen 1933-ban bekövetkezett haláláig dolgozott itt. Síremlékén jelmondata olvasható: „Semper vireo” – örökké zöldellek.

gróf Ambrózy-Migazzi István

Akadálymentes tanösvény a Jeli Varázskertben

Jeli Varázskert – A Szombathelyi Erdészeti Zrt. kezelésében lévő Jeli Varázskertet gróf Ambrózy-Migazzi István alapította 1922-ben. A 107 hektáros terület az Ambrózy hagyatékát képező Felső parkból, a közel 5000 rododendron tövet magába foglaló alátélepített erdei fenyvesből, és a világ 10 erdőtársulását bemutató Tájövezetekből áll. Az Arborétum feladata a pihenés, a rekreáció biztosítása és a tudományos ismeretterjesztés. Az őrsegi haranglábak hangulatát idéző gróf Ambrózy-Migazzi István-kilátó, azoknak pedig, akik a kilátó megtekintése után is a magasba vágnak, a 2019 májusában átadott lombkorona sétány nyújt feledhetetlen élményeket. A kert bejáratától indul egy 1500 m hosszú akadálymentesített tanösvény vak és gyengénlátó látogatók számára, akik így önállóan is képesek felfedezni a növényvilág értékeit. Büszkék vagyunk rá, hogy 2018-ban az Agrárminisztérium és a Magyar Turisztikai Ügynökség által közösen meghirdetett pályázaton, *„Az év „hozzáférhető” ökoturisztikai élménye - „Élmény korlátok nélkül”* kategóriában ez a tanösvény találtatott a legjobbnak.

Rododendronok – A Jeli Varázskert rododendronjait minden évben közel 40 000 ember keresi fel. A rododendrongyűjteményben jelenleg mintegy 300 fajta és változat található. Különlegessége, hogy míg a nyugat-európai országokban található hasonló gyűjtemények túlnyomó többsége kertészeti fajtákból áll, addig a Jeli Varázskertben magonc eredetű állomány él, így genetikai sokszínűségük is jelentős.

Rododendron

Lombkorona tanösvény a Jeli Varázskertben

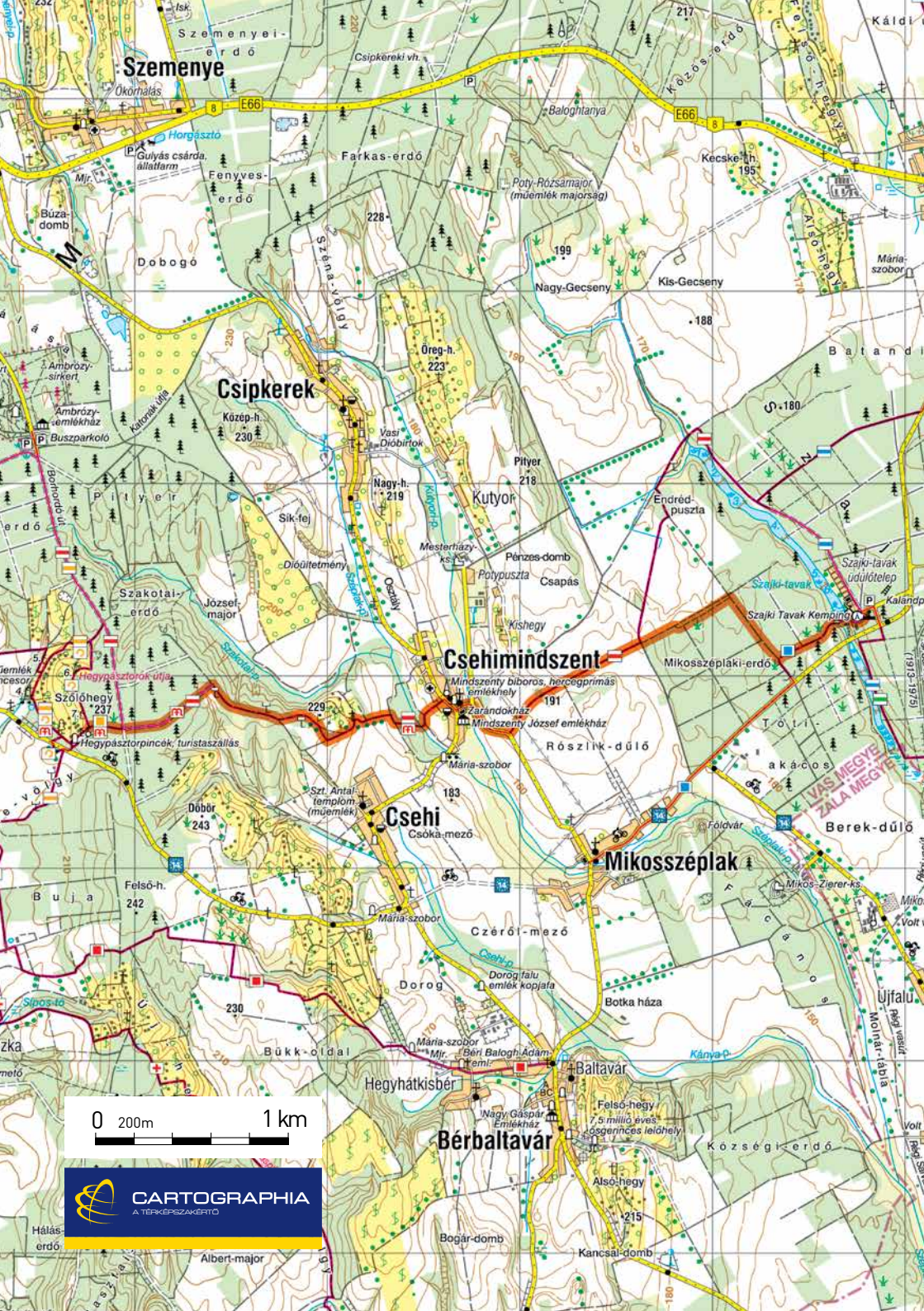
5. nap OSZKÓ – SZAJKI-TAVAK

Útvonal: Oszkó, Hegypásztor Kör – Csehimindszent – Szajki-tavak

Napi útvonalhossz: 10,1 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 31 m/91 m

Oszkóról a és a jelzésen indulva beértek Csehimindszentre, Mindszenty József bíboros szülőfalujába. Az emlékház és múzeum megtekintése után a jelzésen haladnak tovább, az erdő sarkánál az „Erdei Vándor” túrajelzést követve érik el a Szajki-tavakat, és érkeztek a Szajki Tavak Kempinghez, a következő szálláshelyre.

Csehimindszenti templom

Tudtad?

Mindszenty József – 1892-ben Csehimindszenten született tiszteletre méltó Mindszenty József, eredeti nevén Pehm József, Esztergom érseke, Magyarország utolsó hercegprímása, bíboros, a magyar katolikus egyház egyik legnagyobb 20. századi alakja.

Sobri Jóska – A Mikosszéplakhoz tartozó Endrépusztán 1810-ben született a hírhedt dunántúli betyár, Sobri Jóska, eredeti nevén Pap József. Családja a Sopron vármegyei Sobor községből származott, ezért kapta a „Sobri” nevet. Betyár csapatával híres, rajtaütésszerű rablótámadásokat hajtottak végre a Dunántúlon.

Horgászbeállók a Szajki-tavakon

Szajki Tavak Kemping

Sátortábor a kempingben

Szajki-tavak – A Szajki-erdő legfőbb látványossága a Szajki-tórendszer. A terület egykori tulajdonosai 1912-ben megegyeztek a Csörgető-patakon létesítendő halastórendszer kialakításáról. A terv 1931-ben valósulhatott meg és 11 tóegység kialakítására került sor. Napjainkban a VI. számú tavon, Hosszúpereszteg területén strand működik, mellette kemping található.

Országos Kéktúra – Országos Kékkör – Magyarország legjelentősebb turistaút-hálózata, melynek három szakasza napjainkban körbeöleli hazánk területét. A Magyar Turista Szövetség (MTSZ) kezdeményezése alapján 1929-ben kezdődött az első szakasz, a mai Országos Kéktúra (ma 1165 km) előkészítése, mely 1938-ra készült el a Zempléni-hegységben található Nagy-Milictől a Kőszegi-hegység legmagasabb pontjáig, az Írott-kőig. A Kéktúra útvonalat Rockenbauer Pál mutatta be és tette népszerűvé a „*Másfélmillió lépés Magyarországon*” című televíziós sorozattal. Kezdeményezésére alakították ki a Dél-dunántúli Kéktúrát (541 km) 1986-ban, és az Írott-kőtől Szekszárdig tartó útvonalat a halála után róla neveztek el. Az MTSZ 1996-ban folytatta Kéktúra útvonalának bővítését, melynek fejlesztése 2000-ben fejeződött be, kialakítva így az Alföldi Kéktúrát (848 km) Szekszárdtól a Nagy-Milicig. Kialakult tehát a Kékkör (2554 km), melynek teljesítése egyszerre jelent kihívást és élményeket, s túra közben megismerhetjük hazánk természeti, néprajzi és történelmi emlékeit. A Szajki-erdőben az Országos Kéktúra Sárvártól Sümegig vezető szakaszát érintjük.

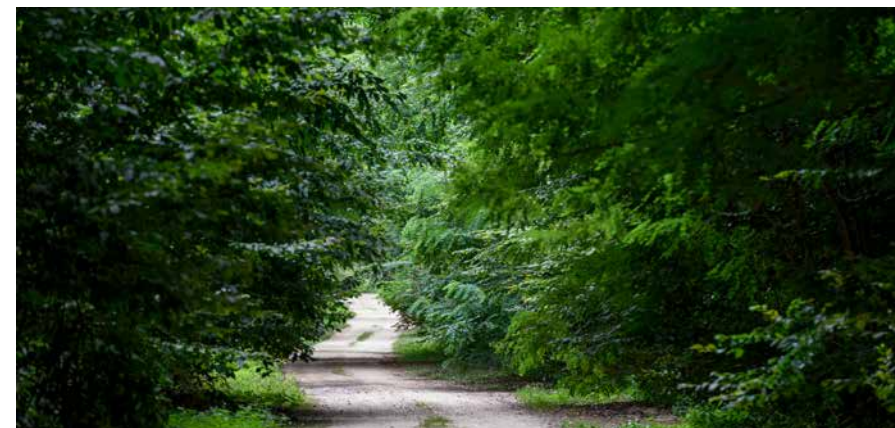
6. nap SZAJKI-ERDŐ

Útvonal: Szajki-tavak, Szajki-erdő

Napi útvonalhossz: 7 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 30 m/30 m

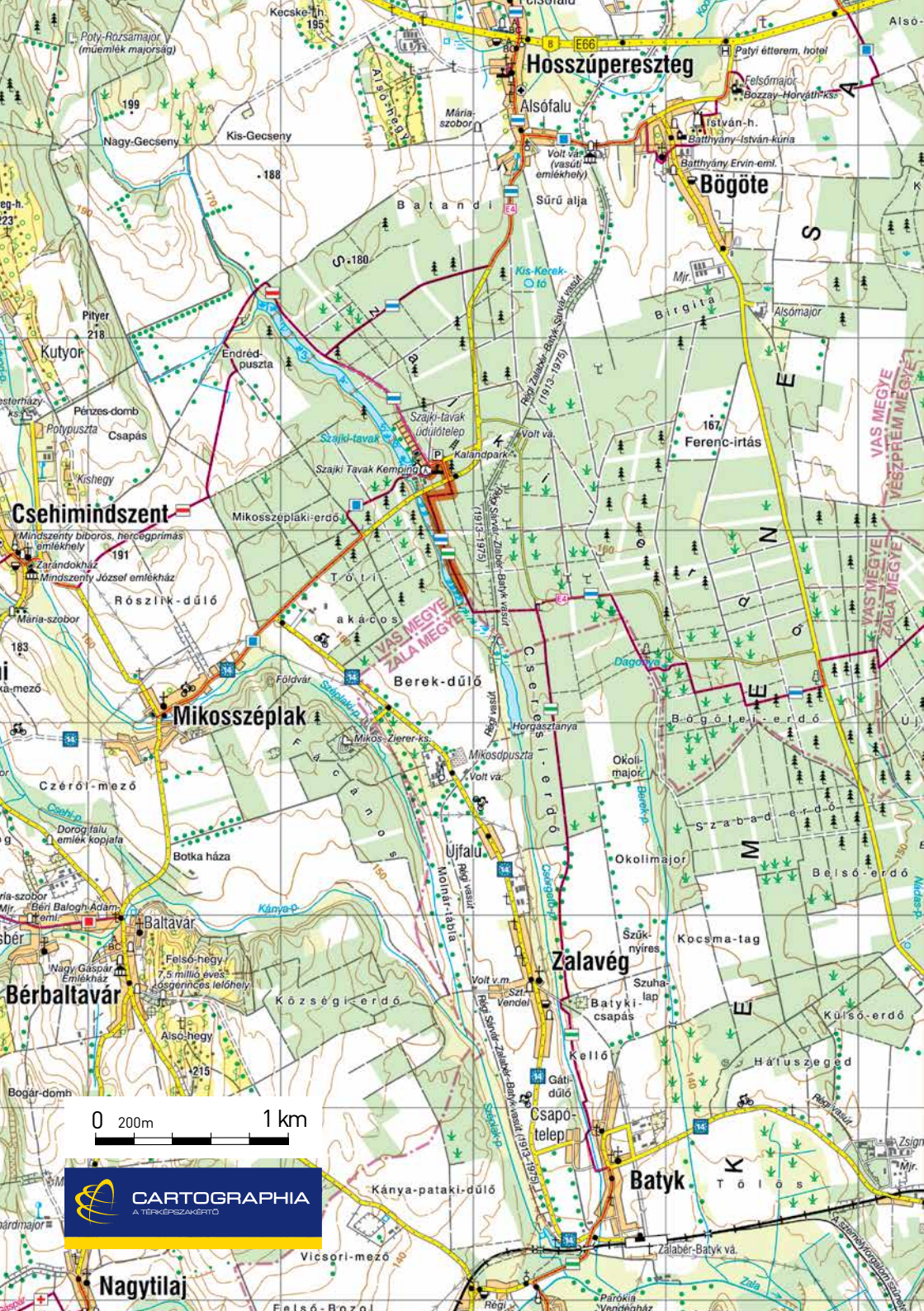
Délelőtt erdőismereti túrán vesztek részt a Szajki erdőben, a Szajki-tavak mentén, majd az egykori Zalabér - Batyk - Sárvár vasút nyomvonalát követve érkeztek vissza a szálláshelyre. Délután fürdőzhetnek egyet a szálláshely mellett lévő strandon.

Út a Szajki-erdőben

Strand a Szajki-tavaknál

Tudtad?

Szajkó – Jellegzetes kiáltását a magyar fül „mátyásnak” hallja, innen ered mátyás-madár elnevezése. Jelenlétét leggyakrabban hangja árulja el, mely nem ritkán más hangok utánzása. Leginkább az egerészölyvén szólal meg. Valamennyi erdőtípusban megtalálható, de leggyakoribb a tölgyesekben. A település, Szajk nevének eredete nem ismert, de minden bizonnyal ehhez a varjúféléhez köthető, hisz párhuzamba állíthatjuk a Baranya megyei Szajk község nevének eredetmondájával. Eszerint az oda érkező első délszláv telepeselek először egy szajkót (a szláv nyelvekben sojka) pillantottak meg egy gesztenyefa csúcsán, ezért róla nevezték el falujukat. A szajkó táplálkozására jellemző, hogy ősszel tölgymakkot gyűjt és raktároz el télire, és így segíti a tölgyek szaporodását. Az elrejtett makkok közül azonban sokat nem talál meg, melyek aztán kicsírázva hozzájárulnak az erdő felújulásához, az erdészek ezért „segéderdésznek” is nevezik.

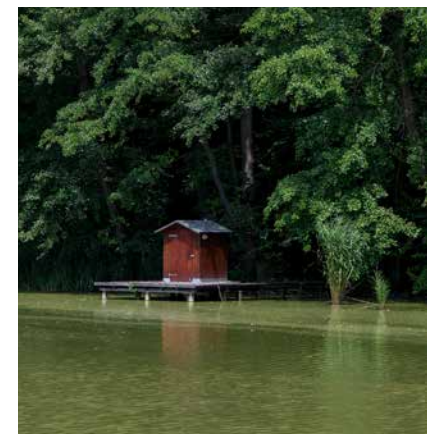
Strand a Szajki-tavaknál

Horgászbeálló a Szajki-tavakon

Strand a Szajki-tavaknál

Horgászbeálló a Szajki-tavakon

Szajki-erdő – Az erdőtömb, amelyet napjainkban egyszerűen Szajki-erdőnek hívunk, valójában három megyében, 11 település határához tartozik. Egyes részeit nevezzük pl. Bögötei-erdőnek, Mikosszéplaki-erdőnek, Kelédi-erdőnek, vagy Állami-erdőnek, de ha valaki ma erre a tájra készül, akkor az úti célként Szajkot jelöli meg. A Szajki-erdő közel 5.500 hektáros erdőállományát 49%-ban tölgyek, 5 százalékban gyertyán, 31 százalékban akác és 15 százalékban fenyők alkotják.

Tölgyesek – Hazánk legelterjedtebb növénytakrosulásai a cseres-tölgyes erdők, az összes jelenlegi erdőterületünk 30 százalékát alkotják. A cser- és részben kocsánytalan tölgy alkotta napfoltos erdő igen virággazdag, de a dús cserjeszint helyenként bizony akadály a kirándulóknak. A gyertyános-tölgyesek ezzel szemben sűrű erdők, lombjuk kevesebb napfényt enged be az erdő aljába. Alig van bennük cserje, és igazi virággazdagság is csak kora tavasszal, lombfakadás előtt tapasztalható.

7. nap

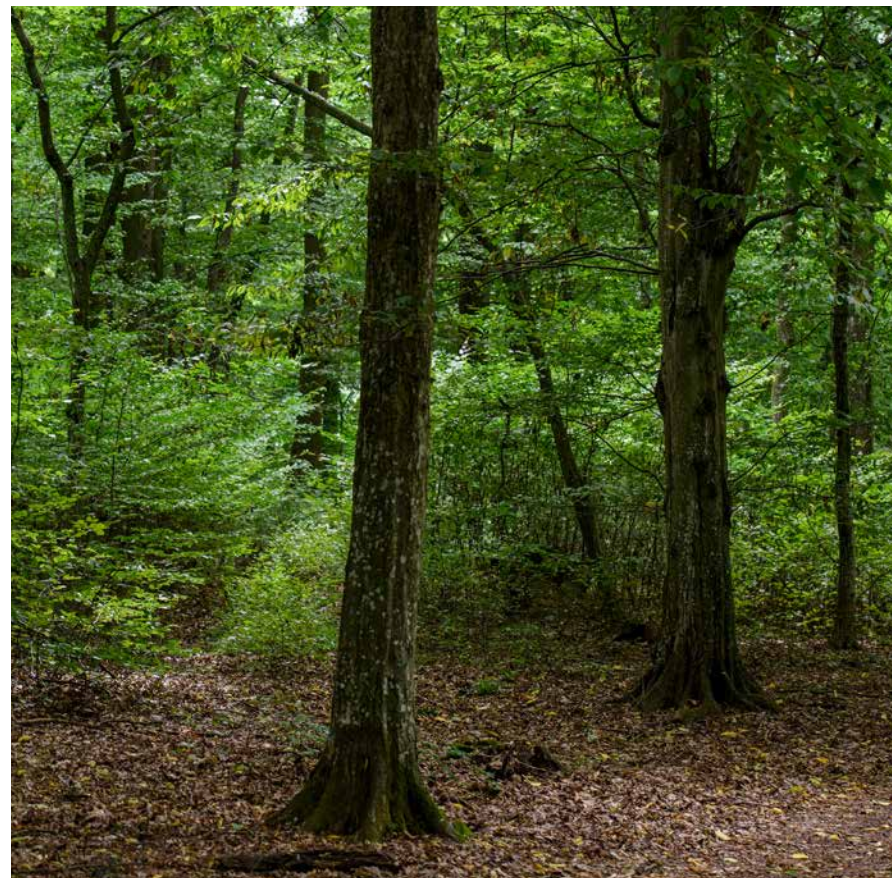
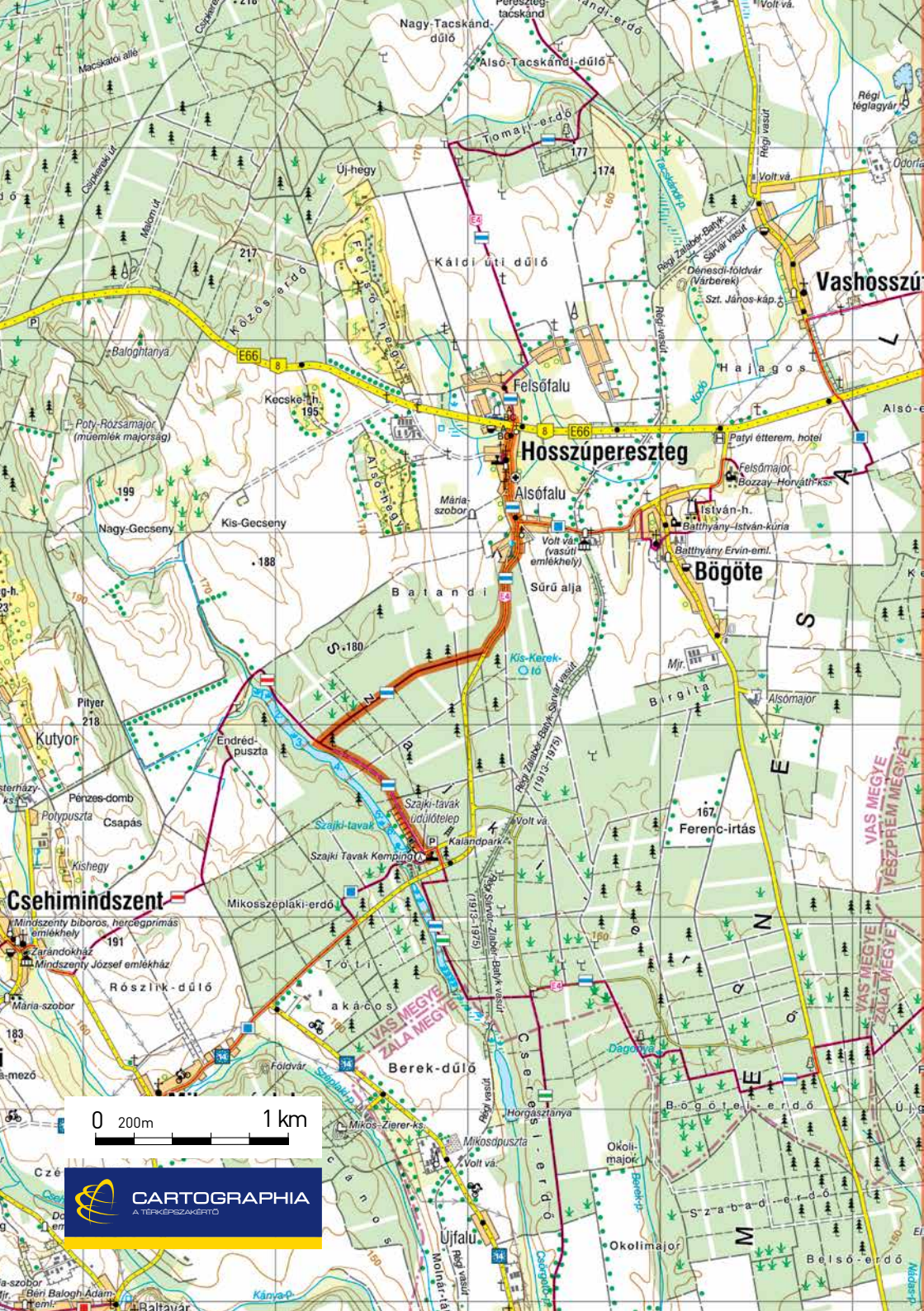
SZAJKI-TAVAK – HOSSZÚPERESZTEG

Útvonal: Szajki-tavak – Hosszúpereszteg, autóbuszváró

Napi útvonalhossz: 6,2 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 10 m/27 m

Az Országos Kéktúra útvonalán induljatok a Szajki-erdőn keresztül Hosszúperesztegre. Ott a község északi részén, a 8-as számú főút mentén található a busz-megálló, ahonnan helyközi buszjárat visz benneteket Szombathelyre vagy Sávára a vasútállomásra.

Erdőrészlet a Vasi-Hegyháton

Tudtad?

Hosszúpereszteg – A Kemenesaljához tartozó 750 fős település első említése a 13. századból maradt fenn. Neve a szláv eredetű prestrug (vízmeder) szóból származhat, amelyet alátámaszt, hogy a határában folyó Kodó-patakot sokáig Peresztegnek nevezték. A község északkeleti részén található a dénesdi vár, amely a 12-13. századból maradt fenn, és ennek köszönhetően védett területnek számít. A földvár mellett húzódik az egykori Sárvár – Zalabér – Batyk vasútvonal töltése. E vasút őrháza még áll a Szajki-erdőben, napjainkban az erdészet használja. Érdekesség, hogy a falun áthaladó nyolcas számú főút nyomvonala egybeesik az egykori római és középkori hadiúttal, azaz a Katonák útjával. A Marcal mocsarain Karakó község határában volt az átkelőhely, melyet szintén földvár védett.

Vasi-Hegyhát

Horgászbeálló a Szajki-tavakon

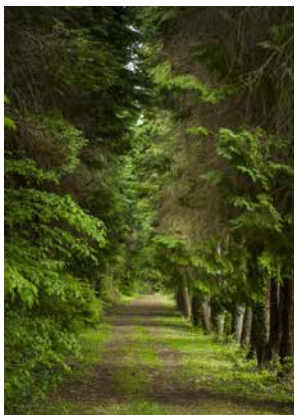
Kedvet kaptál?

TOVÁBBI ERDEI VÁNDORTÁBOR HELYSZÍNEK

Vértess-Gerecse Vándortábor útvonal

A vértess-gerecsei útvonal romantikáját sok helyen még a térerő sem zavarja, a nomád táborhelyek pedig felüdülést jelentenek a városi élet után. A hét nap során - izgalmas bringás túrával fűszerezve - olyan különleges helyszíneket érinthettek, mint Vértesskozma, az Oroszlányi Bányászati Múzeum, és a Tatai vár. Sziesztázhattok az Agostyáni Arborétum különleges atmoszférájában, majd beleshettek egy ökofalu mindennapjaiba.

Dél-Zalai Erdei Vándortábor útvonal

Az erdő és a víz szerelmeseinek! A kis zalai falvak, a pincesorokat körülölelő erdők változatos élővilága sok érdekességet tartogat. Sétálhattok a közel 200 éves bükkösben, felfedezhetitek az erdő alatt található hidegháborús bunkerrendszer építményeit, meglátogathatjátok a fák közt megbújó különleges kápolnákat, utazhattok az ország leghosszabb erdei vasútján és bejárhatjátok a Budafai Arborétum ösvényeit, mielőtt vízre szállnátok.

Pilisi Erdei Vándortábor útvonal

A Pilis a „szívünk csücske”, ahol teljesen egybeolvadhattok a természettel. A látványos történelmi túrán kanyaroghattok a Spartacus-ösvényen, lepillanthattok a Dunakanyarra a Prédikálószékről, a Bertényi Miklós Fűvészkertben a hatalmas duglászfenyők árnyékában hűsölhettek, Visegrádon pedig visszamehettek az időben. A tábor végén egy vízbiológiai kaland is vár rátok a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában. Indulhatunk?

Zempléni Erdei Vándortábor útvonal

Töltődjete fel az utánozhatatlan, vadregényes, ősi energiával teli Zemplénben! A világ tetején érezhetitek magatokat a Sólyom-bérc és a Nagy-Péter-mennykő égiszében, a szikláin, varázslatos napfelkeltét nézhetitek az ország legszebb panorámáját nyújtó Kerek-kőnél, a Mlaka-rét és az István-kúti nyírjes egy különleges világba kalauzol, a nomád életézés a Gerendás-réten pedig felejthetetlen.

Mecseki Erdei Vándortábor útvonal

A Mecseki Láthatatlanok titkos ösvényén, egy Csepel teherautó platóján utazva indítjátok a túrát. Ugye, milyen izgalmas? A hét nap során bepillanthattok a Mecsek szénbányászati múltjába, érintitek a Melegmányi- és a Nagy-Mély völgy csodálatos karsztképződményeit, és megismerkedhettek az üvegművességgel. A magyaregregyi erdei strandolás pedig már csak hab a tortán.

Mátrai Erdei Vándortábor útvonal

A Mátrában festői falvak, különleges erdei élővilág és pompás kilátópontok várnak rátok. Többek között felkereshetitek a Tar melletti csevice kutakat, a Fenyvespusztai Arborétumot, Vidróczki betyár barlangját, és ha még bírjátok erővel, akkor az ország legmagasabb pontjára, a Kékestetőre is felkapaszkodhattok. Az élményekben gazdag táborozást a Sástói Adrenalin Parkban zárjátok.

Bakonyi Erdei Vándortábor útvonal

A Bakony az egyik legkedveltebb útvonal, megérjük, hogy mindenkinek ide húz a szíve! A hűvös Kertesköi-szurdok 30-40 méteres sziklafalai, a Szent István király nevéhez fűződő 1000 éves Bakonybél, a Kőrös-hegyi panoráma a Balaton csillogó víztükrével, a Pannon Csillagdában tett kirándulás a csillagok közé mind-mind különlegessé teszik az útvonalat. Tudtátok, hogy a Bakonyban is van Gyilkos-tó? Ideje megnézni!

Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal

Lépjetek az élő történelem földjére! A Diósjenői Erdei Szabadidőpark élményeivel kezditek a tábort, majd a Drégelyvár, a Törökasszony útja, a Kutyka-forrás és az Árpád-kori földvár maradványainak titkait ismerhetitek meg. A legendák és a vadregényes Börzsöny felfedezése mellett lehetőségek nyílnak kézműves foglalkozásra, kisvasutazásra és esti szalonnasütésre is. Készen álltok az időutazásra?

Balaton-felvidéki Erdei Vándortábor útvonal

Túrász víz és föld találkozásánál: itt ér össze a magyar tenger csillogó vize a felvidék szőlős lankáival, medencéivel és tanúhegyeivel. Ha olyan helyen kirándulnátok, ahol az élővilág és a mesés táj mellett a történelmi emlékek is főszerepet kapnak, akkor várunk a Balaton-felvidékre! Az útvonal kolostorromjainál leült időtök történéseit idézhetitek fel, hegytetőkről és kilátókról gyönyörködhetek a vidék panorámájában, zárásként pedig a Balaton hűs vize vár benneteket!

Bükki Erdei Vándortábor útvonal

Az útvonalat a Bükk-fennsík barlangoktól „lyukacsos” karsztfelszíne és jégkorszaki fajokat megőrző mikroklímája teszi egyedivé. A híres bükki „kövek”, az Istállóskő, Tar-kő, Pes-kő, Bálvány, Bél-kő meghódítása után üdítő lesz a bükkösök hűsítő árnyéka. A tábor során elkalauzolunk titeket a vidék legfontosabb régészeti lelőhelyére is, az Istállóskői ősember barlangba. Szilvásvár és a Fátyol-vízesés pedig méltó lezárása az egyhetes időutazásnak.

Zselici Erdei Vándortábor útvonal

A Zselic varázsa a csillagos égbolton rejlik. A Zselici Csillagpark területén ugyanis olyan alacsony a fényszennyezettség, hogy derült nyári éjszakákon kétezer csillag és a Tejút egy része is látható. A tábor során mesés környezetben barangolhattok a zselici rengetegben, gyönyörködhetek a Ropolyi-tó csillogó víztükrében, és megsimogathatjátok Magyarország öt nagyvadfaját a Bőszénfai Szarvasfarmon.

AZ ERDEI TŰZGYŰJTÁS SZABÁLYAI

Talán nem is gondolnád, de Magyarországon évente több mint 20.000 erdő- és vegetációtüz keletkezik. **Magyarországon a tüzek 99 százaléka ráadásul emberi gondatlanság miatt keletkezik!** Az okok között előkelő helyen szerepelnek a rosszul eloltott, vagy a nem jó helyen rakott tábortüzek. Tartsd tehát be a szabályokat, és fogadd meg az alábbi tanácsokat, hogy gondtalanul élvezhesse mindenki az esti tábortüzek hangulatát!

Mikor nem gyűjthatsz tüzet az erdőben?

Kiemelten tűzveszélyes, száraz, meleg időszakokban tűzgyújtási tilalmat rendelnek el. Ekkor az erdőben mindenütt, még **a kijelölt tűzrakóhelyeken is tilos a tűzgyújtás!** Az első lépés tehát a tájékozódás, hogy nincs-e tilalom. Ezt megteheted a www.erdotuz.hu oldalon, vagy az útvonalfelelősnél.

Hol gyűjthatsz tüzet?

Az erdőben az arra kijelölt és kiépített tűzrakóhelyeken szabad tüzet gyújtani. A legtöbb táborhelyen van ilyen, ha nem találsz, akkor kérdezd a táborhely gondnokát!

Hogyan gyűjtsd meg a tüzet?

Tüzet mindig csak felnőtt jelenlétében gyűjts! Első lépésben készíts egy kis kupacot a gyújtósból (pl. papír, száraz levelek), majd apró ágakból egy kis sátrat a gyújtós fölé. Gyufával vagy öngyújtóval több oldalról is gyűjtsd meg a gyújtóst, majd ha az ágak is lángra kaptak, óvatosan tápláld a tüzet további aprófával, később nagyobb tűzifával. Ne feledd, hogy a tűzhely nem szemetes! Csak az ártalmatlanul égő hulladékot dobd bele (papír, hagymahéj). Az egészségre ártalmas (pl. műanyag zacskó), vagy el nem égő hulladékot (pl. konzervdoboz, üveg) a szelektív hulladékgyűjtőbe helyezd!

Hogyan oltsam el a tüzet?

Lehetőleg hagyd teljesen leégni a tüzet, majd locsold le minél több vízzel. A vizet keverd össze a még forró hamuval, figyelve a tűz széleire is! Mielőtt ott hagyod, ellenőrizd, hogy teljesen kialudt-e a tűz: tartsd a kezed a hamu fölé, és ahol még forrónak érzed, oda önts újból vizet. **Ha a hamu forró, ne indulj el, ne hagyd magára!**

AZ ÉV LEGZÖLDEBB HETE!

Az erdők közös örökségünket jelentik, egészséges megmaradásuk a változó klímában az élhető természeti környezet fennmaradásának záloga. Ezért egész úton figyelj oda, hogy közösen megőrizzhessük a Vasi-Hegyhát erdeit az utókornak:

Csak a lábnyomodat hagyd az erdőben! Vagyis ne szemetelj, a napi hulladékot összegyűjtve vidd el a táborhelyig, ahol megfelelően válogatva helyezd el a szelektív hulladékgyűjtőbe.

Minél kevesebb szemetet termelj! A napi ételcsoomagolásához használd az út elején kapott táskát, az ivóvizet mindig a kulacsodba töltsd újra.

Takarékoskodj a vízzel! Túrázás közben természetesen fontos a folyamatos folyadékbevitel, és a meleg nyári napokon jól esik egy gyors mosdás a faluszéli nyomós kutaknál. De ne feledd, hogy a víz az egyik legfontosabb kincsünk, ezért ne folyasd fölöslegesen a kút vizét, és ne bánj pazarlóan a források vizével sem! Az esti mosdásnál is takarékoskodj a táborhelyre sokszor nehezen eljuttatott vízzel: próbálj három perc alatt alaposan lezuhanyozni. Hidd el, egy kis odafigyeléssel menni fog!

Vigyázz az erdei élőlényekre, növényekre és állatokra! Az egészséges erdőben az élőlényeknek megvan a maguk fontos szerepe, így minden letört faág, eltaposott rovar gyengíti az életközösség egészének működését.

Válj tudatos energia-felhasználóvá! Takarékoskodj az elektromos árammal, ne használd túl gyakran a telefonod, és ha teheted, környezetbarát módon (gyalog és kerékpárral) közlekedj – nemcsak az Erdei Vándortábor ideje alatt, hanem később a mindennapokban is!

További információk: www.erdotuz.hu

Kiadja:

Országos Erdészeti Egyesület, 2026

www.oee.hu

www.erdeivandor.hu